

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁL

Alapította

DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 2¢
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 4¢

A háboru hirei.

A harcterek eseményei.

Milatatos. Érkezett este 10 órakor.

BUDAPEST, március 2.

Keleti harctér:

Mackensen vezértornagy hadserege:

Különös esemény nem történt.

József főherceg vezérezredes hadserege:

A Mesicanesti szakaszon az oroszok tegnap délután újra megkezdték erőfeszítéseiket hogy a néhány nap előtt elvesztett állásokat újra visszazerezzék ötször rohamoztak arcvonalunk ellen de minden a kalommal legsúlyosabb veszteségük mellett visszavertük őket, tüzéségünk kiváló érdemeket szerzett Kirlibaba területén ellenség századok előretörései meghiúsultak.

Lipót bajor herceg vezértornagy harszónala:

A Narajowka mentén rohamcsapataink egy orosz tisztet, 170 főnyi legénységet fogtak el három gépfegyvert és három aknavetőt szállítottak be, Zocowtól keletre és a Stochod területén feléledt ágyutüz.

Olasz hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt.

Délkeleti hadszíntér:

A Tomoricától délkeletre fekvő területen ellenséges bandáktól sikerült megtisztítani.

Höfer altornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

A tisztviselők küldöttsége Návay Lajos dr. előtt

Türelmetlen helyzetük javítását kérték

A Makó városában élő összes tisztviselők hivatalnokok tanárok és tanítók küldöttsége tisztelgelt ma Návay Lajos dr. v. b. t. t. előtt s arra kérték, hogy legyen szószólója a kormánynál, illetve a képviselőházban a tisztviselőknek, akiknek nyomora és nélkülözése immár elviselhetetlen.

A tisztviselők küldöttségének szószólója Chamilla Antal kir. vezető járásbíró volt, aki ben a tisztviselők általában méltó szószóló és képviselőre akadnak. Chamilla Antal volt az, aki a maga körében eddig is minden lehetőt megtett és megtesz a tisztviselői kör helyzetének javításáért.

Návay Lajos dr. előtt is híven vázolta a tisztviselők nehéz és elviselhetetlen helyzetét s kérte, hogy legyen szószólója azokban a körökben — a háborús drágaság alatt pusztuló — tisztviselői körnek, amely köröknek módjában áll gyors és sürgős segítséget nyújtani.

Chamilla Antal beszédére Návay Lajos dr. őszintén s a legnagyobb jóindulattal válaszolt Elmondta, hogy a képviselőházban a tárgyan elhangzott beszédek után nem tartaná célszerűnek a felszólalást. Inkább közvetlen úton fog igyekezni ráterelni a figyelmet az immár türelmetlen viszonyokra. Nemcsak jóindulatáról, de meleg szeretetéről biztosította a tisztviselőket, a kiknek közelebbi tudása és érdemei iránt a legteljesebb elismeréssel van.

Návay Lajos dr. beszéd 51

hívhat-e a küldöttség, hogy készülöben van az az akció, amely a tisztviselők nehéz helyzetén, ha nem is teljesen, de valamelyes módon segíteni fog.

Návay Lajos dr. beszédét a küldöttség éljenzéssel és a mi fő, megértette a küldöttség minden tagja, hogy Návay Lajos dr. a tisztviselők igaz, jóindulata barátja s jóakarója.

Viharos este a Házban

A képviselőház ülése

Tisza beszélt és természetesen vihart támasztott. Mert a magyar miniszterelnök érti a módját annak, hogy miként kell a belső politikában a békét fenntartani. Ugy, hogy ő támad, förelmekkedik, letekint, pöffög és durrog. Ez a viselkedése volt az alapja eddig is a háborús nemzetiségnek és bízik hozzá, hogy az ellenzék tovább is hódol a pártközi béke nagy gondolatának. Igaza lehet. Ugy kell a magyarnak. Látnuk ugyan jelenségeit annak, mint a tegnap már elhagyta volna az ellenzék a fórumot. P. Ilavics György ögróf ugyancsak erősen visszavágott, Karolyi Mihály gróf pedig megmutatta, hogy miként kell elbánni a Luacs szazi munkapárttal és az azal az elnökkel, aki ugyan olyan, mint a munkapárt.

Tudósításunk a következő:

Karolyi Mihály gróf: Betegségem akadályozott eddig, hogy az amerikai utról beszéljek. A tulajdonal folyton ezzel foglalkozik. Mi nem tarjuk Magyarországot Eldorádónak, az itt uralkodó rendszert a legkárosabbnak tartjuk. Azért mentünk Amerikába, mert sajnos, ott mintegy négymillió magyar lakik és lelki kapcsolatainknak teremteni.

Kevesebbat írjunk!

Naponta félmillió a hadifogolyposta

A bécsi közös központi tudakozódó irodának hadifogolyosztálya mindnyájunk érdeklődésére számító irást adott ki. Mert hisz mindannyiunknak van valakije, aki hadifogságban szenved és mindnyájan szenvedünk, amikor mindenfelől azt a panaszt halljuk, hogy a mieink hónapokon át nem kapnak hírt hazuról.

Ez a hivatalos irás aztán rávilágít a mieink gyötrő helyzetének okára.

Mentől tovább tart a háború — mondja a központi iroda — annál inkább növekszik a hadifoglyok száma és annál inkább tömegekben érkeznek be a monarchiába és mennek ki a monarchiából a hadifogoly levelezések. Ma már megközelíti számuk mindennap a félmilliót. Mialatt a hazai posta és cenzorhivatalok ennek a hatalmas anyagnak a kezelésében és továbbításában az erők legnagyobb megfeszítésével, emiatt reméltó hátralék nélkül megküzdöttek, addig erre a külföld hasonló intézményei, különösen az oroszoké régóta képtelenek bizonyulnak. Ennek az az általában panaszolt következménye, hogy az Oroszországba küldött levelezőlapok és levelek csújkát csak 2-3 hónap múltán vagy még még később érik el. A foglyokkal való levelezés további emelkedése utóvégre a hazai intézmények teljesítőképességét is megfogja bénítani és a foglyok és hozzátartozóik várva várt híradásai még nagyobb késedelmet fognak szenvedni.

A fentemlített hallatlan levlémennyiségnek azonban nem egyetlen oka a foglyok számának emelkedése. Sokkal inkább okai azok, — számuk ezeknek is sok ezer — a kik másokra, a közérdekre való

figyelem nélküli, hadifogságba jutott hozzátartozóikhoz naponta, sőt akárhányszor napjában több levelezőlapot vagy levelet írnak.

Számtalan példát hoz fel a hivatalos irás; megállapították, hogy némelyek 8, 9 sőt 10 lev. lapot írtak egy nap egy fogolyhoz. Bizonyára nem lehet rossz néven venni senkitől, hogy hadifogságban levő hozzátartozóiknak lehetőleg minél többször s minél kimerítőbben akar hírt adni. Másrészt azonban lehetetlen, hogy a többség számban mersekelt és csak a legfontosabb közlésekre korlátozott levelezését egy kisebbség túlzott és kíméletlen eljárása megnehezítse.

Szivelleje meg tehát mindenki a következő arany szabályokat:

1. Írj világosan, latin betűkkel és lehetőleg pontos címet adj!
2. Ne írj, csak hetenkint egyszer!
3. Levelezőlapra ne írj többet 15 sornál, levélben 60 sornál.

Aki e szabályokat betartja, a maga részéről is hozzájárul a posta gyorsításához, aki pedig nem törődik velük, az magára vessen, ha levelezését addig visszatartják, amíg a mások jogosult és mérsékelt levelezését addig visszatartják, amíg a mások jogosult és mérsékelt levelezését elintézik.

Eldig van a hivatalos irás. Mažunk részéről hathatósabb rendszabályt kívánnánk. Igyeink volna, ha pl. mindenki igazoló füzet mellett, személyesen adhatná postára, mondjuk hetenkint egyszer, levelezőlapját és havonta levelét. A postaszekrényben talált foglyokrak szóló küldeményt a posta visszaadná. A mi közönségünk — ezer tapasztalat van rá — nehezen hallgat rá ha belátásra apellál a közérdek. Minket szigorubban kell fogni e téren is.

Drágább lett a trafik: többet spórolhatunk.

Csak nyugodtan, kedves barátom, csak angol hidegvérrel! Tarkintuk Angliát, amely az összes hajóterét elveszítette ebben a világháborúban, de hidegvérrel még se vesszük el.

Olyan hivatalos jelentésbe nem válik a foglyok, hogy ezt még a megtorpedóztatás és a tengeralattjáró harcban Anglia elvesztett ernyi vagy annyi tonna hidegvért. Igyet nem tess az Angol és mi se fogjuk. Akárhogyan is megtorpedóznak bennünket a fináncok egy kis trafikéremelésével, a hidegvérünket ne vesszük el. Nem vagyunk tán hullók, hogy ilyesmire vetemedjünk, sem egyéb viaben élő állatok.

A legnagyobb lelki nyugalommal fogadjuk azt a hírt, hogy fölfelé megy bolban az ár, a trafikok ára, hiszen ez nem újsg hissen es most nem természetellenesség hiszen ez hozzátartozik az okvetlen bekövetkező napi eseményekhez, amiért nem lehet csodálkozni.

Annyival is inkább, mert hiszen ezt éppen úgy várjuk, mint a tavaszi erős telet, a széninséget, a sárórák megrövidítését, a világitás korlátozását, a fuvarhiányt a sremétfóthalmozást vagy a kolerát.

Aeköszöket? Iten hozta! Teszék helyet foglalni nálunk. Magyarsos vendégesszeretünket csak nem fogadjuk meg azért a esekéységért, mert a 3 krajcáros dohányból 10 krajcáros, a 7 krajcárosból 20 krajcáros vagy esetleg 50 filléreset csinál?

As értékmelésnek örülnünk kell.

Ha nem vagyok pipás ember, ha a lábsim nem közvényesedtek meg, nem fagytak el a trafikok előtti sorokban, akkor semmi közöm hozzá, ha a rövid szivarra mindjárt pantlikát bus is a finánc és forintjával vesztegeti darabját.

Ha pedig dohányos ember vagyok, akkor meg éppen örömmel telhetek abban, hogy a kinostár rájött arra, hogy az én élvezeti ciktem, amit annyira szeretek és becsülök, nem olcsó, komisz portéka, hanem olyan áru, amely megéri és kibírja azt a kis háborus áremelkedést.

Hogy nekem megéri e, hogy én kibírom e? — az mellékes, hiszen, engem akkor se kérdettek meg, amikor háborút üsegették amikor a liszt, a bu, a seir, a kenyér, a krumpli és postabélyeg árát fölemelték. Ugyan miért kérdésnének meg most?

— Beleegyerik ez abba, hogy a trafik árát megint emeljék egy kicsit?

De minek is kérdésnének, hát tartozik ez én rám? Ha véletlenül azt mondanám, hogy egyesik a nyavalya, akkor tán így szólna a fináncminiszter:

— Köszönm, Gubics ur, akkor egy világrát sem emelünk. Legyen úgy minden, ahogy ön parancsoja.

Ahogy a miniszter nem olyan bogaras ember, hogy engem meg kérdésesen és se vagyok olyan bolond, hogy beleártsam magamat ilyen országos dolgokba.

Minden gondolkodás nélkül el kell hinnem, hogy a beváltási árak és munkabérek emelkedése indokolta tette azt, hogy esután még ritkábban jussak az élvezeti ciktemhez és pontunk Végredményben teljesen mindegy, hogy én miért nem füstölök: azért mert a trafikokban nincs szivar, amit eladjanak, vagy azért, mert nekem ni es annyi pénzem, hogy a trafikban a pipák kormányomat a fölemelt áron megvehessem.

Sőt gazdasági szempontból is ez javamra szolgál ez az áremelés. Ha vasárnaponként nem főzök egy tyukot a kasetamban, mit spórolok meg most ezzel? Olthat forintot, ugye?

Békeidőben mit takarítottam meg ezzel? Nyavalyás egy forintot és 20-30 krajcárt. Ha most nem vipálok el naponta a pipák hetes dohányomat, és egyszer-egyszer annyit megtakarítok velem, mint abban a kóndos időben, amikor a hétkrajcáros dohányt 7 krajcárért márték.

Ha es így van, kedves barátom, akkor igazán ne szívjad a fogadat a trafikárak emelkedése miatt vagy szívjad a fogadat mert es nem kerül semmibe.

NAPI HIREK

— Díóslági dr. orvost hárkerik a katonaságtól. Vajra! A makói közegegyeséggyűlés viszonyok javításáért történiék valami, Makó város tanácsa ma a polgármester österjesszésére felir a honvédelmi miniszterhez, hogy Dr. Díóslági Sámuel orvost, akit amugy is foggyeres szolgálatra a katonalannak minősítették, mentesítse fel a katonai szolgálat alól s engedjék haza Makóra, ahol orvosra igazán nagy s égető szükség van. A kérelem nem új keletű es csak az a kíváncsi, hogy ezt a feltérjesszést ne hagyják haverai vagy megakadói valamelyik íróasztalban, hanem addig járjanak utána, amik eredménye lesz s egy orvossal több lesz Makón.

— A Honvéd vitelenítése ügyében ma fontos határozatot hozott a városi tanács összehívatta a jegyzői bisottságot, amek szombaton délelőtt fog ülést tartani, annak megállapítása végett, hogy ki tartozik az ármentesítésvel kapcsolatos költségeket fedezni, a várós-e vagy pedig az

Ablakredönyök önműködővel

minden nagyságba
kaphatók Pagi-cégé

Armentesítő terület. A „Makói Független Ujság“ ügyében már kifejtette az álláspontját a megírta, hogy első s legtöbb dolog a Honvéd viselkedése, mert elvégre ez így is, úgy meg kell csinálni s pedig sürgőse. A költségre néve pedig azután is ráérnek határozni, hogy ki fizesse, sminthogy az a nem is fog muni a dolog, mert valakinek csak meg kell fizetni. De joggyi vitákat rendezni akkor, midőn a Honvédek csaknem fuldokolnak a fakadó vízek miatt ép olyasvami mint az a bizonyos gróf aki a vízbe esett s a szolgák kára a segítés helyett oráig azt fujja, hogy a „gróf a vízbe esett“ a gróf viselkedés, közben pedig a gróf beleis hullad a vízbe. Így jár majd a Honvéd is. Addig tanfoskodnak, vitáznak a viselkedés felett, míg az egész Honvédet elnyeli a víz. S ezt úgy hívják, hogy a közigazgatás egyszerűsége és gyorsítása.

— Kitüntetés. Olátsége a király Dr. Eckhardt Tibort a koronás arany érdemkeresztjével tüntették ki.

— Uj fogolyosztó bizottság. A városi tanács ma új fogolyosztó bizottságot szervezett. A szervezésre azért volt szükség, mert a foglyok elosztása miatt sokan panaszkodtak. Meg kell állapítani, hogy a fogoly elosztás nehézségei a városi munkáját Mángori Sándor bíró nagy buzgalommal, sok jóakarattal s főként a helyes s a viszonyok alapos ismeretével végül ép ezért nem érjük a panaszokat. Az egész fogolyosztó bizottságra néve az a megjegyzésünk, hogy megnyugtató miszerint ennek a bizottságnak az elnöke Mángori Sándor, aki ezt a munkát továbbra is úgy mint eddig ilyen bevéten végezte s fogja végezni. Minek hát akkor a bizottság?? Hát minek voltának akkor mi Mángori, ha minden legcélszerűbb ügyben „bizottságot“ nem küldenek ki.

— Rank dektor s énuma C. o. dás fantáziájú detektívdráma az Uránia szombati műsorának slágerdarabja. A detektív drámák általában kedvesei a közönségnek, amely szeretettel nézi végig azokat. A szombati esti dráma megérdemli a legnagyobb fokú érdeklődést mert mindvégig lekötli, lebilincseli a közönség érdeklődését. Az izgalmas jelenetek csak úgy kerekednek egymást s végül is ezen a módon kibontakozása van s nagy sikerrel drámának még kitűnő megvalósítású műor keretébe van beállítva.

Eladó ház.

Kazinczki utca 7 számú HÁZAM-Gáll nyomda szomszédságában eladó, mely áll 4 padolt szoba 2 padolt konyha villanybevezetéssel, 2 faszín, 2 sertős el. Ertekezni lehet: Gróf Pálfi (Fekete) utca 59 szám alatt a tulajdonossal.

Szugolyban nagy és felirántó föld

vizmentes helyen szép gyümölcsfákkal és szőlővel, egy rész üres föld eladó, vagy kiadó. Ugyanott egy kis borjas telen is eladó Kálvária utca 100. szám alatt.

LEGÉNY

125. fejezet.

(500)

Crosslán és bika!

A következő nap csakugyan jött egy sürgöny, melyben a „catániai bika“ jelentkezik versenybirkózásra az oroszlán legyőzésére.

Ezt a sürgönyt az igazgató rögtön, egész terjedelmében közhírré tette. A város valóságos lázban volt. Mindenki csak a birkózásról beszélt. Ez a tárgy utalta kizárólag az eszméket.

Akad egy élelmes vállalkozó, aki a cikusz közelében totalizátort nyitott. A fogadások csakhamar meg is indultak. A „catániai bikának“ híre volt s igen sokan fogadtak rá, mások ellenben az oroszlánban bíztak jobban.

A catániai bika a másnapi vilámvonattal meg is érkezett. Valóságos atlétaí termel, oly karokkal, mint más hálódnak a combja, a nyaka igazán olyan mint a bikáé.

Kilátásai rögtön felsöktek s a totalizátor már megtagadta a további fogadások felvételét. Már túl van jegyezve!

A két ellenfél még eddig nem találkozott, nehogy azt mondhasák, hogy összebe-szélnek. A catániai bika, ki nek különben Menadino volt a becsületes neve, előzetesen kijelenté, hogy ő nem a két-száz frankra pályázik, ő ehhez szokva nincs, hanem inkább ő tűz ki négyszáz frankot legyőzőjének. Idejőté nek egyedül célja az, hogy a marsiiesi oroszlant csufiá tegye.

Természetesen nagy volt a kíváncsiság. Mindenki vereséget jósolt az oroszlánnak, megvárta is aggódni férjeért, s kérte, hogy mondjon le a küzdelearről, mely esetleg végzetes lehet reá nézve.

(Folyt. köv).

Hirdetések felvételnek.

Eladó föld.

Néhai Nacs Pál féle 16 katasztráhs hold jángori járandó. Mészáros Péter szomszédságában, szabadkézből örökön eladó. Ertekezni lehet.

Vizonyó János

Földeák, Kereszt utca 482 szám a

Eladó ház.

A Mészáros utca 19. új számú ház mely Szabó Ferenc tulajdona, örök áron eladó Ertekezni lehet:

Budai Istvánnal

Klapka utca 36. szám alatt.

Két butorozott szoba, szonnal kiadó.

Cim a kiadóhivatalban.

Takarmány burgundi répa

Készítette: Z. MIKSA

Vekerle utca új vásártér, lókorházzal szemben 47 új szám alatt levő hazam szabadkézből eladó.

Ertekezni lehet! a fenti szám alatt a tulajdonossal.

A makói postahivatal egy nőt vagy férfit keres ujság-felhordásra

Egy ügyes tézist keres kisasszony felvételik IRITZ SAMUEL ö.z. céghez.

Makói Urania Színház

Telefon szám: 181

Szombaton, március 3 án

Dr. Rank széruma
Detektív dráma 3 felvonás n.

Folyóvizek

Természeti felvétel

Katonák őrmestertől letelé a jegy felét fizetik, kivéve vasárnap eső

Egy lány és két lányos felvételik IRITZ SAMUEL

Hasznosbírás eladó

nyári használatra 26 hold tereföld Gacsibába. Ertekezni lehet:

Katona Imrével, Székely u. 25.

Méhészek!

Országos egyesületi hármas, kettes, egyes bélelt kaptárak keretekkel együtt eladók, esetleg méhekért cserélek. — Galambok eladók. — Ertekezni lehet minden délután. GUSEÓ FERENC Makó, Hold u. 5

A Makói Összegyűző Egyesület mint szövetségi (Hunyadi-utca, makói lakarekpenztár épület) újraszervezési

zálogintőzete

Legnépszerűbb kamelláb és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönök adásának, arany és ezüst-ékszerek, értékpapírok, értéktárgyak

és egyéb ingóságokra. Takarékpénztárunk kölcsönökét folyó és elvett kamelláb és fizetési feltételek mellett ingatlanokra, értékre és kötelezvényre.

Hivatalos iratok: 9-12. Ig. l. u. 3-5. Ig.

PCOR ENDRE

gyógykezelésével készülő krém

VILMA-CRÉM

gyorsan és hatékonyan ható irritációk ellen: ecset, máj, folt, arc, kézkezelés és mindenféle bőrfertőzések ellen.

Vilma hajper, 100 ml szappan és hajmosó szer.

Ára: Vilma-ecset 2 korona, Vilma-hajper 2 korona, Vilma szappan 70 ml, hajmosó 1-k. Ezen piparetegek több készletben érmettel lettek kifizelve.

R. gy. poronc

laccatja, hogy ellenálljon az erős hőnek

horomfog

laccatja, hogy ellenálljon az erős hőnek Ertekezni lehet minden délután

Lapkiherdők felvételnek a kiadó hivatalban.

Disztinguált vállalat.

KISS KÁROLY
disztinguált vállalat a.

Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányosan végezzük. Ravatalozások pompás elrendezése! Érc és fakoporsó raktár!

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal f-ni céghez fordulni.

Pontos kiszolgálás

Jó házból való
fiu tanulónak
felvétetik a

Makói Függeten
Ujság
nyomdájában

Értesítés.

Fogtömések, hidak, egész fogtörök, szájpádlás nélkül, aranyból, platinából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fogszínével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehérítését és hibás fogsorok utalakitását e vállalom. 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szaktudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Urutca, Böhm-téle ház, Makón.

Marhabőrt,

lőbőrt, juhbőrt, nyelvbőrt, báránybőrt, esikobőrt és mindenféle bőrt és gyapjút, a legmagasabb napi árral veszek.

Lowenstein Armin

Deák Ferenc u. 48 szám.
Fácska bornyás mellett.

Tudomására hozom a t. gazdaközönségnek, hogy a

manilla-fonál

eladását megkezdtem

Miután az anyaghiány miatt igen kevés készlet áll rendelkezésemre, saját érdekükben ajánlom, míg a készlet tart, hogy szükségletüket beszeressék. Tisztelettel KISS LAJOS, a bírósággal szemben

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefonszám 124.